

Nro. 11. és 12.

A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Pénteken Junius 22-dik napján, 1810-ik
esztendőben.

B é t s.

Kegyelmessen uralkodó Fels. Fejedelmünk, Prágában való múltatása után, e' folyó Junius 4-ik napján onnan el utazott, és a' Csász. familiá uradalmain keresztül Mariazellbe ment, a' hol tett fogadása szerént a' maga buzgóságát el végezvén, ezen hólnap 15-ikén, este, szerentséssen és kivánt egességben Badenbe jutott, a' hol egy ideig, az oda való egésséges fördövel élni szándékozik. De hogy példás kegyességének mindenütt nyilván való próbáit adhassa, és az Úr napján tartatni szokott bútsú járáson jelen lehessen, onnan tegnap reggel ide bé jött, és az Eő Felséget szivszakadva látni kívánó hiv alattavalóinak közepette Teremtőjének tartozó buzgóságát igen kegyessen

végbe vitte az itt lakó uraságtól, udvari tisztektől, Generálisságtól, és a' Cancelláriáknak főbb tagjaitól kisírtetve. — Az itt őrizetben fekvő két gyalog Magyar, egy vasas regementek, és forma ruhás polgárok mind parádéba állottak, és hogy semmi meg ne háborítsa a' köz áhétatosságot, szorgalmatossan vigyáztak.

Magyar Ország.

A' Pesti Kir. Universitásnak egy érdemes tagja, és a' Pastoralis Theológiának Professora Titt. *Nagy Gábor Úr* meg halálozván, 's annál fogva azon tanító szék megüresedvén, annak elnyerésére a' Fels. Kir. Magy. Helytartó Tanáts, a' jövő *Augustusnak 29-ik* napjára Concursust rendelt. — Arra való nézve, a' kik azon tanító székre magokat alkalmasoknak 's elegendőknek lenni érzik és itilik, a' meg határozott napig, azon Kir. Universitas Tanátsához illendő úton és módon recurráljanak.

A' Posonyi Aug. Confession lévő Gymnasiumnak, a' mostani Tanítókon kívül még egy új Tanítóra lévén szüksége, azon Gyülekezet Előjáróinak köz meg egyezésekből, az új Professor fizetésének ki szerzésére Collecta rendeltetett, és azon köz hasznú végre 4000 forint gyűjtetett össze, melly summa köze a' *Sz. György Sz. Kir.* városnak vólt érdemes birája Titt. *Szeleczky Pál Úr* 500 forintot ajánlott és adott. Ez a' jó hazafi és Kerestény azon Evang. Gymnasiumban lévő négy elsőbb Professorok fizetéseknek meg öregbítése végett 4000, a' nagyobb Convictusban lévő tanuló ifjaknak tartásokra 2000, a' szegényebb sorsú beteg deákoknak orvosoltatásokra szüksé-

ges orvosságnak meg szerzésére 500 forintokat küldött a' Convent kezébe. — Kivánjuk, hogy többen is találtassanak illy jó szívű és magok javaikkal a' köz végre jó safárkodó hazafiak. Ez az a' valóságos emlékeztető oszlop, melly által halhatatlanságot szerezhetnek magoknak a' jövő dő maradékoknál.

Hogy a' homokos vidékeket, mellyek nagy számmal taláztatnak magyar hazánkban, mivelhetőkké 's gyümölts termökké lehessen tenni, annak nyilvánvaló példáját adta Tek. Tólna Várme gyében a' Földvari uraságnak Felvigyázója *Rehák János Úr* 1802-ik esztendőben, a' ki egy illy 300 hód nagyságú homokos földbe erdőt ültetvén, azt hasznavehetővé tette, úgy annyira, hogy az nemtsak a' fatermésre, hanem egyszersmind a' marhák legelésére is alkalmas lönn.

Frantzia Birodalom.

A' Párisi bizonyos tudósítások szerint, *Napoleon* Frantzia Császár, igen kedves feleségével *Mária Ludovika* Császárnéval együtt, e' folyó Junius első napján, estéli 9. órakor mentek vissza leg kívánatosabb egészségben, Belgiomi utazásokból a' St. Cloudi múlató kastélyba.

Annak a' sok kárnak néminémüképpen leendő kipótolására, mellyet a' múlt esztendőben Wlissinga városának okoztak a' Brittusok, két milliom livert rendelt *Napoleon* Császár, mellyből maga azon város kaszszája 600000-ret, a' Rénusi és Skaldisi osztályok 600000-et, a' kótyavetyén el adatott Anglus portékakból bé vett kaszsa 800000-ret fognak fizetni. Ez a' summa pénz következő módon osztatik fel: a' templom

felépítésére 40000 liver; a' Magistratus épületjeire 200000; az ispotályokra 100000; a' meg károsítatott lakosokra egy milliom és 600000; a' vizi tsatornáknak, a' dockenek, (az az, annak a' helynek, mellyben a' meg jobbitatandó hajók bé eveznek, és a' mellyből a' viz le botsáttatván, szárazon lehet a' megkárosodott hajokat ismét meg építeni), és a' fő magazinumnak meg építésekre két milliom 100000 livert adnak.

Bruggében, annak a' kápolnának meg újítására, mellyben *Carolus Audax*, a' vakmerő Károly Burgundiai Hertzeg, és az ő leánya *Mária*, I. Maximilián Császárnak elsőbb felesége halva fekszenek, 10000 frankot rendelt *Napoleon* Császár, akkor, midőn azon városban múlatott vólna. Midőn Antverpiában, a' Skaldis vize mellett lévő *Bats* nevü erősséget Május 13-ik napján, szokása szerént meg visgálni akarta, és az azt körül vevő sántzon a' lovát szerentséssen által szöktette vólna a' Császár, a' vele lovaglott Fr. Generálisok is követni akarták, de szerentsétlenül, mivel Generál *Bertrand* lovával együtt a' sántzba esett, hasonlóképpen a' Császár fő lovász mestere Gen. *Nansouty* is, meg nem tarthatván sebes futásban vólt paripáját, de meg nem sértetett. Az elsőbb egy kis sebet is kapott, de nem veszedelmest.

E' folyó Junius 2-ik napján, mingyárt titkos tanátsot tartott *Napoleon* Császár a' maga minis-
térjeivel, a' következett napon a' Párisban fekvő katonaságot megmustrálta. Ugyan azon nap a' Párisi Policia ministert az Otrantei Hertzeget (*Fouchet*) Róma városának, és a' 3-ik katona osztály sereg departementumának Generál Gubernatorává tette, 's helyette, a' Rovigoit Hertzeget

Savary Generált nevezte ki Párisi generális Policia Ministernek. — Pünköst első napján nagy paradét tartott, mellynek végződése után a' Tuileriesi Cs. palotában, a' Párisban lévő külső Fejedelmi udvaroknak követ ministerjeiket magához audientziára botsátotta. — Az ott vólt Persiai követ maga számos udvari tisztjeivel és tselédivel együtt Párisból el utazott, kinek Frantzia határokig való el kísirésére *Jaubert Amédée* instantziákat által vevő udvari mester (maitre des requêtes) rendeltetett ki.

Spanyol Országból olly hir ment e' folyó Junius első napján Párisba, hogy az Eszlingeni Herceg Marsal *Masséna*, a' Portugallia ellen rendelt Fr. Armadiának fő vezérje Vittoriából Valladolidba ment, és a' mint beszéllik, *Salamankába*, Leon Országnak fő és népes városába fogja a' maga fő hadi szállását által tenni, a' honnan rövid idő múlva igen fontos tudósítások fognak jönni, mivel Lord *Wellington* az Anglus hadi seregeknek fő vezérje, a' helyett, hogy Oportóba és Liszbonába vonta vólna magát vissza, el tökéllente magában, hogy a' Portugalliai határokon táborozó Fr. ármádiát megtámadja.

A' Frantzia Revolutionnak elsőbb esztendeiben annyira elfajultak a' Jakobinusok, hogy sem az Anyaszentegyház rendelkezéseinek nem engedelmeskedtek, sem gyermekeiket meg nem kereszteltették, sem a' templomokon lévő keresztet meg nem szenvedték, hanem azok helyett szabadság sipkáit függesztettek azokra. Most már minden azok kegyetlen időre emlékeztető jelek lassan lassan el enyésznek, és az előbbieket vétetnek elő. — A' közelebb múlt Juniusnak vé-

ge felé, Páris városának egyik templomában egy 12 esztendőös leányka kereszteltetett meg, a' ki azon bóldogtalan Revoltzióinak ideje alatt született.

A' Párisi Museumban, az az, természeti ritkaságok tárában, egy 25 láb nyom hosszúságú hal vitetett bé nem régiben, mellyet Dieppe mellett fogtak ki a' halászok, melly 12000 fontot nyomott, és a' mellyből 675 font halzsirt vettek ki. Fel metzett hasában két tonna apró hal találtatott. (Egy tonna, libra nautica, 2000 fontra megyen) Tudva lévő dolog a' természeti históriából, hogy a' halak olly igen szoktak szaporodni, hogy ha a' nagy halak magokat kitsiny halakkal nem taplálnák, kevés idő alatt a' tengerben sem férnének meg.

Spanyol Ország.

A' Párisi Monitörnek 31-ik Májusi darabjában következő Spanyol Országgi hadi tudósítások találtatnak: „Generál *Sebastiani* a' 4-ik Frantzia ármadiának fő vezére, a' Murica tartományba való bé nyomulásra, és az ellenséges seregeknek onnan leendő ki hajtásokra, a' kik a' Jaeni, Granadai, és Manchai szomszéd tartományoknak határait háborgatni meg nem szüntek, parantso-
latot vett. Ő az a' végre ki rendelt trupjait Guadixba, Granadának népes városába öszvegyüjtvén, hadi főszállását Május 22-ikén Lorca-
ba tette által, és előjáró serege azon hólnap 23-
ikán Murciába bényomúlt. — Az ellenség 16,
vagy 17 ezer emberből állott, és a' lévén a' fel-
tétéle, hogy hadi seregeinket megtámadja Cula-
rig előbbre nyomúlt; de észre vévén, hogy a'

mieink őket megelőzték, nyakra főre vissza fordultak. — Az ellenségnek hátúljáró seregét Velezben, El Rubiban és Totanában utól érvén, néhány embereit le aprították, vagy fogságra ejtették, és mivel semmi ütközetbe ereszkedni nem méreszlett, tiz 60 ágyúval rakott redutját, melyeket Murcia városa körül épített, el hagyták, és Alicante felé futottak, minekutánna 4000 embert Murciának Carthagena nevezetű városába küldöttek volna, mellyet hajdan a' Carthagói hadi seregeknek igen nagy és hires vezérjek *Hannibál* építette vala. Azon város kikötőhelyéig, ezen 4000 emberből álló ellenséges seregnek néhány osztályai szüntelen üzettek, és széllyel szórattak, azok a' fegyveres parasztok, a' kik a' Mancha környékéből valók vóltak, és köztők szolgáltak, honnyaikba vissza mentek. Ezen hadi történetben 120 ágyút, és egy milliom puskapor töltést rontatott őszve Generál *Sebastiani*, és hogy a' Gatai és Sagra-Sierrai fog hegyek közt le ne telepedhessen az ellenség, Basaban egy Fr. corpust állított ki vigyázatra, 's annál fogva a' közép tengernek a' Gibraltári szoros tengerig kinyúló részét őrizet alá rekesztette.

A' Párisi Monitörnek azon darabjában foglaltatik az a' hadi tudósítás is, mellyet Gróf *Su-chet* Fr. Generál, Lerida városának és erősségének megvételeéről a' Neufchateli Herczegnek küldött. Ezen tudósítás szerint, a' Spanyol Generál *Odonell* vezérlése alatt lévő insurgens seregnek, a' múlt Aprilis 23-ik napján történt megveretése után, mingyárt keményebben ostromoltatta azon várost és erősséget. Az Aprilis 29-ik napját követett éjjel a' sántzok felnyittattak, és Má-

jus 7-ikén, öt batteriából az ágyuzás elkezdődött. Mivel az essőviz a' sántzokat bé töltötte, azokat újobban kellett készíteni. — Május 12-ik napjára hét batteriák, (az az, olly magas földhányások, a' mellyekbe ágyuk vitetnek, 's azokból lövetik vagy az ostromló ellenség, vagy valamelly erősség vagy vár) elkészittetvén még, azon nap reggeli 8 órakor a' tüzelés elkezdődött, és egész estvéig tartott, melly által egy haubitza golyóbis tartó magazinum a' levegőbe vettetett, és a' köfalakon, két helyen nagy nyilás ütett. Éjjeli 10 órakor három bastyát támadott meg az ostromló sereg, és fél óra alatt el is foglalta. — A' következő napon, úgymint, Május 13-ikán ismét el kezdődött a' város ostromoltatása, és mivel az az előtt való napon ütettett nyilások most mind szélesebbekké, mind a' bé menetelre alkalmasabbakká tétettek, az ostromlást kórmányozó Fr. Vezér, Generál *Suchet* minden rendelkezéseket megtett a' város erőszakos megtámadásra. Este, 7 órakor negy bombiágyú lövéssel arra jel adattatván, a' Karabélyosok és Voltigerek, az az, ugró katonák a' mellyfedező sántzokra felháltak, az azokban lévő vizeken által ugráltak, és a' kettős nyilás felé rohantak, mellyen az ellenség elbámulván, nem bátorkodott őket megakadályoztatni, és minekutánna a' városnak egyik kapuján abba bé rontottak, és az ellenséget hátrább nyomták vólna, a' lakosok, kiváltképen az asszonyok és gyermekek a' városban igyekeztek menedékhelyet keresni, a' mellyből szüntelen tüzeltek a' városra. Egész éjjel szakadatlanúl, de nem keményen ostromoltatott a' vár.

Ezen alkalmatossággal egy furtsa anekdota jutott eszembe. XIV. Lajos Frantzia Király uralkodása alatt, a' Spanyol Országi successio, az az örökség miatt támadt háborúban, Frantzia Országnak akkori nagy Hérósa Herczeg *Condé* semmi úton módon meg nem vehetvén Lerida városát kéntelen vólt annak ostromlását félbe hagyni. Ez a' hires Fr. héros, egykor, a' midőn ama hires Fr. poétának, *Corneillének*, három Római testvér atyafiaknak és nagy vezéreknek a' Horatziusoknak vitéz hadi tetteikről készített munkája a' Párisi teatrumon eljádzoztatott vólna, abba megjelenvén egy lozsija mellett állott és fetsegő embert meg nem szenvedhetvén, a' strázsáknak megparantsolta, hogy fogják meg őtet, és vezessék ki a' teatromból. Ez alkalmatlan ember a' herczeg felé fordulván így szóllott: *Az én nevem, úgymond, Lerida, és engemet meg fogni nem lehet, 's avval el tünt, mellyen a' nevezett herczeg elpirúlván, parantsolatját vissza vonta.*

Svécia Ország.

A' Svécziai Koronaherczeg hirtelen történt halálának következő környülállásos le írását lehet néhány külföldi hitelt érdemlő újság levelekben olvasni. Abban a' szempillantatban, mellyben a' Mörner huszár regementje attackirozott (olly meg támadást mutatott, mint a' millyennel az ellenségre ütni szoktak) avval együtt sebesen ugyan, de nem egyenes futásban lovaglott a' korona Hertzeg; egynéhány Adjutánsai is követték. De mintegy 200 lépésre menvén előre, kalapja a' fejéről le esett, és mingyárt észre vették, hogy a' lovával nem bír. Ebben az állapotban még egy-

néhány száz lépesre lovagolván, a' Koronahertzeg lováról hanyatt le esett. Néhány tisztek, nevezetessen *Holst* Generál Adjutánsa, a' kit Norvégiából magával Svétzia Országba vitt vala, *Sparre* Gróffal együtt abban a' szempillantatban meléje ugratván úgy találták, hogy a' Korona Herczeg érzékenység nélkül, és magán kívül legyen, a' ki még akkor ugyan pihegett, de igen lassan és gyengén. — A' Királynak Udvari Orvosa Doktor *Rose* ugyan mindent elkövetett, a' mit az illy kétséges kimenetelű történetekben az okosság, és az orvosi tudománynak régulái tölle kívántak, de semmit sem segíthetett rajta, és néhány szempillantat után e' világból ki múlt ez a' nagyra született, 's nagy reménységű fejedelem. Ezekből a' környülállásokból azt lehet itélni, hogy a' meghólt Korona Herczeg még a' lován ülve fejszédelgésbe esett, különben elegendő ereje lett volna annak igazgatására, és mint gyakorlott jó lovas le nem esett volna paripájáról.

A' Koppenhágai 2-ik Juniusi újság levelek következőképen írják le ezt a' szerentsétlen történetet: „Hat órával annakutánna, hogy a' Svécziai Korona Herczeg Május 28-ik napján kedves testvér bátyjától az Augustenburgi Herczegtől, a' ki Ramlosaban nálla négy napig múlatott, megkeseredett szivvel és nedves szemekkel el bútsúzott volna, és ez a' közönségessen szeretett és tisztelt Fejedelem, a' kit Svéczia Ország jövővendőbéli uralkodójának választott, a' kit arra rendelni láttattak a' kegyelmes egek, hogy azonsok szélveszek közzé helyheztetett Orzágnak kormányát böltsen igazgassa, többé nintsen. — Svéczia és Dánia Országok egyenlő módon gyá-

szollyák ennek halálát. Ez a' fejedelem vólt az, a' ki mint korona örökös leg föbb kötelességének tartotta vólna a' meg háborítatott északot atyafiságos módon letsendesíteni, a' ki a' hitetlen és őszve szorítatott politika sugallásaira soha sem ügyelt vólna, Svéczia reménységének bimbozó virágát az irigy és komor szerentse egyszeribe semmivé tette s. a. t.

A' 25-ik Májusi Gothenburgi levelek azt tartják, hogy az oda való kikötő helyet szementartó Anglus hajóseregnek fő kórmányozója, Admiral *Saumarez* parantsolatott vett vólna az eránt, hogy valamint azoknak az Országoknak hajóikat, a' mellyeknek kikötőhelyeikből az Anglus hajók kizárattak, ki vévén az északi Amériikai szabad Státusokhoz tartozókat, úgy a' Svékus hajokat is foglaltassa el, ha azoknak Angliától semmi szabadtság levelek nem leszen.

Warschawi Herczegség.

Generálfeldmarsal Hertzeg *Czartorinsky Adám* a' múlt Május 23-ik napján Puláwiból a' Warschauban lévő Szakszóniai Királynak 's Kir. Familiának udvarlásokra ment, és igen kegyelmesen vétetett. Ez a' nevezetes Lengyel Hertzeg, a' ki a' Jagellói familiából való Lengyel Királyoktól származott, és a' Szakszóniai Kir. Házzal is atyafiságos, Lengyel Országnek végképpen való felosztásától fogva, most jelent meg közönséges helyen leg először, minekutánna 14 esztendőig tsendes magánosságban élt vólna. Mint Austriai Csász. Generál Feldmarsalnak, betsülletből való strázsa állott palotája előtt.

Új Gallitziának abban a' részében, melly az

utolsó Bétsi békesség ereje szerint, a' Warschaui Herczégységnek vissza adatott, tiz milliom frankot érő jószágok rendeltettek a' Frantzia Generálisoknak számokra. — Ugy hallatik, hogy a' nevezett Czartorinsky Hertzeg a' Warschaui Herczégységnek Vice-Királyává fogna tétetődni, a' ki a' Kir. Udvarnál mindenkor polgári forma ruhában szokott ugyan meg jelenni, de a' Lengyel Országi vitézi rendeknek, és az arany gyapjas vitézi rendnek tzimereivel felékesítve.

A' Státus közönséges és rendkívül való szükségének lehetőképpen leendő kielegitésére 900000 forintot adott a' Szakszoniai Király Lengyel Országi jövedelmeiből, mellyeket mindazáltal a' mikor a' Király kivánni fogja, vissza kell fizetni. — A' Warschaui Ministerium szüntelen abban foglalatoskodik, hogy azon Herczégységnek finantziáját, melly a' terhes háború miatt nagyon kiürült, jobb állapotba helyheztethesse, de az élettel való kereskedésnek megtsökkenése, melly Lengyel Ország gazdagságának egyetlen egy, és legfőbb ágazatja, nagyon akadályoztattya a' minis-tereknek iparkodásokat, semmi alkalmatosságok nem lévén a' lakosoknak arra, hogy terméseiket más nemzeteknek el adhassák. — Hertzeg *Poniatowsky* egész Generál Stábjával együtt latogatására ment a' múlt Május 24-iken Hertzeg Czartoryskinak. — Ez a' Hertzeg, azon 100 granatirosból álló betsülletből való őrizetet, mellyet nékie adni akartak, el nem fogadta, meg elégedvén azzal az őrizettel, melly őtet mint Generált illeti. Ennek a' fő embernek Pulawy kedves lakhelyébe való vissza menetele, mellyet Visztulai

Athénasnak neveznek a' Lengyelek, még most tudva nintsen.

Olasz Ország.

Nápolyból, Május 24-ik napján. Mostanában egy olly Kir. végzés tétetett Országunkban közönségessé, melly szerént senkinek sem lehet közönséges hivatalt, pensiót, avagy ősi örökséget nyerni, hanem ha meg nem bizonyithattya, hogy ó a' katona Conscriptioról kiadatott törvényeknek eleget tett. — A' mi Fels. Királyunk Kalábriában való útjában, mindenütt rendkívül való örömmel és szivességgel vétetett, ellenben Eő Kir. Felsége is sok próbait adta alattavalóihoz való kegyelmességének, a' mennyiben azokban a' városokban, a' mellyeken által utazott, nagy summa pénzt osztatott ki a' szűkölködő szegények közt. — Az Eő Felségével együtt Kalábriában ment Generál Stáb igen számos, és mivel a' Királyi Ministerek közzül is sokan követték Eő Felségét, abból azt lehet itilni, hogy Eő Felsége ottan hosszasan fog múlatni. Kalabriának néhány városiban katona ispotalyok állittatnak fel. — A' requisitióba vétetett nagyobb és kissebb hajoknak kikészítetésekre, a' tenger partjának mentében számos hajos legények állittatnak ki. — Nápoly Ország számára 10 vagy 12 ezer emberből álló tartalék sereg gyüll őszve.

A' későbbi Nápolyi tudósítások szerént, a' múlt Május hólnap 18-ikán, Kalabriának *Castrovillati* városában maga testörző seregével együtt néhány mas truppokat is meg mustrált, a' hol azon napot megelőzött este nagy örömmel fogadták Eő Felségét a' lakosok. — Az Amalfi vá-

rosának lakosi 53 hajót állítottak ki a' Szicilia Ország ellen való expeditiora, mellyeket 400 emberrel raktak meg. — Méltó megjegyzeni, hogy ebben a' városban találta fel egy *Flavio Gioja* nevű tudós ember 1302-ik esztendőben, a' Magnesnek, az úgy nevezett tengeri kompasznak földtengelyét mutató erejét, melly azon időponttól fogva, az esméretlen tengeren járó hajóknak mindenkor hiv kalauza vólt. — *La Marque* Fr. osztályos Generális Nápoly városán által nagy sietséggel a' Királyhoz utazott Kalabriába. — A' Holstein-Oldenburgi Hertzeg *I. Sándor* Orosz Császárnak kedves sógora, két tudós ember társaságában Nápolyba ment, olly feltétellel, hogy a' Nápoly Országi vulkanusra, a' Vezuviusra fel mászson, és az annak moslékától hajdan, *Titus* Császár uralkodása alatt bé boritatott hires városokat *Herkulanumot* és *Pompéjit* meg szemléllye, a' hol ezen a' nyáron királyi költségen sok ritkaságok fognak ki ásattatni. — Szicilia Országban Anglus Generál, az ott lévő hadi seregeknek fő kormányozója, a' ki a' föld népét is fegyverbe öltöztetni igyekezik — Palermónak a' Sziciliai Király lakó városának kikötő helyében mindenkor egynéhány hadakozó hajók tartatnak készen.

Az Olasz Országi törvényes dolgokra ügyelő Minister *Gr. Luosi*, olly jelentést tett a' Vice Királynak, hogy abban az Országban lévő békességet eszközlő 383 Birák előtt 207995 perek fordúltak meg, mellyek közzül 190990 békességesen elintéződött, a' többi intézetlen maradt. Ebből nyilván ki tettük, melly nagy haszna legyen a' békességet eszközlő hivataloknak, mellyek Frantzia, Anglia, és némelly más országok.

nak példa adására, Olaszországban is fel állítottak. A' békességet eszközlő bírák mindenkor jámbor, egyenes szívű és fedhetetlen életű férfiak közzül választatnak, a' kik az egymással perlekedőket, bölts előadások, 's helyes javaslások által igyekeznek ószve békéltetni, és a' költséges törvénykezéstől el vonni. — Hogyha a' perlekedők a' békességet szerző bíráknak tanátsokat bé nem veszik, szabadtságokban áll pereket törvényes úton és módon folytatni.

Török Ország.

Ritka esztendő múlik el, mellyben a' Török Császári rezidentziában, vagy ennek valamelyik külső városában tüztámadás ne esne, mellynek kiváltképpen való oka az oda való építés módja, és az is, hogy többire fából vannak a' házak építve, és tűzoltó eszközeik is nintsenek olly alkalmasak, mint más Európai fő városokban, melly miatt, ha tűz támad, több száz, sőt ezer ház is meg ég. A' tűznek meg óltására egyéb eszközök nintsen, hanem hogy egész sorházakat lerontanak. — Mi okból támadt légyen ez az utolsó tűz senki sem tudhattya bizonyossan megmondani; sokan úgy gondolkodnak, hogy a' békételessen Jantsárok okozták volna azt, de meg nem lehet mutatni. — Ezek a' feslett erköltsű és fenyték nélkül szükölködő muzulmannok, néhány időtől fogva sok mindenféle törvényteleniséget vittek végbe, elannyira, hogy senki sem lehetett bátorságban, 's végtére minden lakosok feltámadtak ellenek. — Azt az alkalmatosságot használván a' Kórmányszék, őket, tudniillik a' Jan-

tsárokat fegyverektől meg fosztatta, sokakat köz-
züllök meg fojtatott, és közönséges engedelmet
adott arra, hogy mindeniket, a' ki valamely
törvényteleniséget mivel, akarki is mególhesse. —
A' Pérai irtodztató tűz alatt tsendessen viselték
magokat a' Jantsárok, ámbár tartottak légyen is
töllök a' lakosok. — A' háborúra és békességre
nézve bizonytalanságban van az oda való Publi-
cum. — Még eddig semmi olly dolog nem történt
a' Duna mellett, melly valamely figyelmetessé-
get érdemelhetne; a' békességről támadt hírek-
nek tellyes hitelt adni nem lehet, mivel ha ma
repdesni kezd, hólnap ismét el enyészik. (Itten
Bétsben azt hirteltetik a' Görög lakosok, hogy
ottan az Orosz és Török Armádia közt, az el-
sőbbnek hasznára, igen véres tsata esett vólna.
(El választja a' idő).

Azon szörnyű tűzben, melly Konstantziná-
polynak *Péra* nevezetű külső városában, a' múlt
Aprilis 12-ik napján támadt vala, 2500 ház égett
meg, és az az által okoztatott kár egynéhány
milliom piasterre tétetődik. — A' Konstantziná-
polyi kikötőhelyben 10 Török linea hajó van
készen, mellyek közt két három emeletű hajók,
és 3 fregatok vannak. — A' Török Nagy Vezér
armádiajához sok hadi nép ment Ásiából. — Az
Albániai, Móreai, Macedóniai, Ruméliai és más
tartományokbéli helytartó Basáknak parantsolat
küldetett az eránt, hogy új hadi népet állítsa-
nak ki, 's minden órában készen tartsák az el-
marsirozásra, mivel ez idén egész erővel fog a'
Fényes Porta az Oroszok és Serbusok ellen ha-
dakozni.